

Spørgsmål nr. 15:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke civile tab regeringen anser for at være acceptable for at få Irak til at opfylde de krav, der stilles af koalitionen bag angrebskrigen mod Irak uden FN-mandat?"

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 9.

Spørgsmål nr.18

"Ministeren bedes oplyse, om regeringen på nogen måde har givet udtryk for accept af, at tyrkiske tropper invaderer dele af det nordlige Irak i forbindelse med en krig mod Irak?"

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med tyrkiske planer om at invadere det nordlige Irak i forbindelse med en militær aktion i Irak og har følgelig heller ikke udtrykt nogen form for accept af et sådant hændelsesforløb. Regeringen tillægger det i den forbindelse afgørende vægt, at en lang række sikkerhedsrådsresolutioner, herunder senest resolution 1441 af 8. november 2002 har bekræftet det internationale samfunds pligt til at respektere og værne om Iraks territoriale integritet.

Spørgsmål nr.19

"Ministeren bedes oplyse, hvilke interesser Tyrkiet ønsker at varetage gennem en evt. besættelse af kurdiske områder i det nordlige Irak, som denne har været forhandlet mellem USA og Tyrkiet?"

Svar:

Regeringen er som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 18 ikke bekendt med planer om, at tyrkiske tropper vil invadere eller besætte det nordlige Irak i forbindelse med en militær aktion i Irak.

Spørgsmål nr. 36 :

"Kan ministeren bekræfte, at USA ikke vil afvise brug af kernevåben i forbindelse med en krig mod Irak? "

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med, at USA skulle have planer om at anvende kernevåben i forbindelse med en multinational indsats i Irak.

Den danske regering støtter fortsat tiltag til støtte for nuklear nedrustning, ikke-spredning og våbenkontrol med henblik på at undgå anvendelse af kernevåben.

Spørgsmål nr. 37 :

"Ministeren bedes oplyse, om det er dansk politik at støtte førstegangsbrug af kernevåben i en angrebskrig? "

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 36.

Spørgsmål nr. 14:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke vurderinger fra militære eksperter, der foreligger forud for aktionen med hensyn til muligheden for at opfylde succeskriterierne?"

Svar:

De militære planlæggeres vurdering af de militære forhold foreligger ikke offentligt tilgængeligt.

Spørgsmål nr. 13:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke forhold regeringen anser for at være succeskriterier ved en militær aktion over for Irak?"

Svar:

Den multinationale indsats i Irak vil have til formål at gennemtvinge irakisk efterlevelse af landets nedrustningsforpligtelser i henhold til kravene fra FN's Sikkerhedsråd og med henblik på at fjerne truslen mod den internationale fred og sikkerhed i regionen.

Spørgsmål nr. 1 :

”Hvor mange penge har regeringen afsat til humanitær bistand, herunder til bistand til flygtninge i nærområderne og til repatriering af flygtninge i forbindelse med den aktuelle krise i Irak?”

Svar:

Regeringen har i tilfælde af en militær aktion til hensigt at afsætte op til 300 mio. kr. inden for det nærmeste års tid til afhjælpning af de umiddelbare humanitære behov, bistand til internt fordrevne i Irak og flygtninge i nærområderne samt til genopbygningen af landet.

Spørgsmål nr. 5:

"Hvor længe ønsker regeringen, at det mandat, som er indeholdt i B 118 skal vare?"

Svar:

I overensstemmelse med sædvanlig praksis indhenter regeringen Folketingets samtykke til udsendelse i en tidsbestemt periode.

De danske militære bidrag planlægges foreløbig udsendt i op til seks måneder.

Spørgsmål nr. 16:

"Ministeren bedes oversende en oversigt over centrale bemærkninger (i dansk oversættelse), som er fremkommet fra militærekspertes om en aktion mod Irak?"

Svar:

I den omfattende debat om en multinational indsats i Irak er der fremkommet et betydeligt antal udtalelser, herunder fra militære eksperter. Udenrigsministeriet er ikke i besiddelse af en oversigt over disse udtalelser.

Spørgsmål nr. 17:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke civile tab regeringen forudser ved aktionen?"

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 9.

Spørgsmål nr. 29:

”Hvilke initiativer vil ministeren tage for at undgå, at Israel iværksætter en offensiv mod palæstinenserne i ly af krigen mod Irak?”

Svar:

Danmark og EU har løbende og ikke mindst i forbindelse med de seneste israelske militære indrykninger på Vestbredden og i Gaza stærkt understreget over for Israel, at de israelske sikkerhedsstyrkers fremfærd er uacceptabel og alene bidrager til at øge voldsspiralen.

Det er endvidere regeringens håb, at præsident Bush's beslutning den 14. ds. om at fremsende Mellemosten Kvartettens køreplan for etablering en palæstinensisk stat til parterne vil kunne bidrage til at lægge en dæmper på volden og bane vej for snarlig implementering af planen, der bl.a. forudser genoptagelse af det israelsk-palæstinensiske sikkerhedssamarbejde, israelsk tilbagetrækning fra de palæstinensiske selvstyreområder samt stop for israelske bosættelsesaktiviteter.

Spørgsmål nr. 34:

"Vil ministeren begrunde, hvorfor det kun er Irak, som skal angribes militært med begrundelse i besiddelse af masseødelæggelsesvåben, når der eksisterer lagre i Israel og Syrien? "

Svar:

FN's Sikkerhedsråd har gennem de seneste 12 år vedtaget en længere række resolutioner, der specifikt har pålagt Irak at leve op til en række krav vedrørende brug, udvikling og tilintetgørelse af kemiske, biologisk og nukleare masseødelæggelsesvåben.

Sikkerhedsrådet har ikke vedtaget resolutioner med tilsvarende specifikke krav til andre lande i regionen.

Spørgsmål nr. 53:

" Hvilke andre arabiske lande besidder efter regeringens opfattelse kapaciteten til at producere giftgas og andre masseødelæggelsesvåben?"

Svar:

Alle arabiske stater har undertegnet ikke-spredningstraktaten (NPT) som ikke atommagter. Egypten, Libanon, Libyen og Syrien har hverken undertegnet eller ratificeret konventionen om kemiske våben (CWC). Egypten, Sudan og Marokko har ikke ratificeret konventionen om biologiske våben (BTWC).

Spørgsmål nr.30:

”Ministeren bedes oplyse, hvilke aktuelt skred i indholdet af Folkeretten, der har bevirket, at Udenrigsministeren den 5. februar kunne mene, at en ny beslutning i FN var nødvendig for at sikre et mandat og ”forankring” i FN for en væbnet aktion mod Irak, mens regeringen i dag mener, at Folkeretten er overholdt i en grad, så kravet om FN-mandat ved væbnede aktioner er på plads i den nuværende situation?”

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med, at der aktuelt skulle være sket et skred i folkeretten, således som det antydes i spørgsmålet. Regeringen har gennem hele forløbet lagt vægt på, at en militær aktion mod Irak skal være forankret i FN. Det er fortsat regeringens opfattelse. Regeringen har på intet tidspunkt sat lighedstegn mellem FN forankring og en ny resolution fra Sikkerhedsrådet.

FN's Sikkerhedsråds resolution 1441, stiller ikke krav om en ny beslutning i Sikkerhedsrådet. Det fremgår af resolutionens § 12, der har følgende ordlyd:

” Decides to convene immediately upon receipt of a report in accordance with paragraphs 4 or 11 above, in order to consider the situation and the need for full compliance with all of the relevant Council resolutions in order to secure international peace and security”.

Dette ordvalg er helt bevidst og understreger, at der alene forudsættes en drøftelse i Sikkerhedsrådet, hvilket Sikkerhedsrådet har haft lejlighed til flere gange. Såfremt der skulle en ny beslutning til, skulle det have været præciseret i resolutionen ved at anvende udtrykket ”decision”. Sikkerhedsrådets tidligere resolutioner, heriblandt resolution 678, står stadig ved magt, og vil kunne aktiveres uden en ny resolution, hvis Irak ikke opfylder betingelserne for våbenstilstanden i 1991, der er fastlagt i resolution 687.

Spørgsmål 31:

”Ministeren bedes bekræfte, som det fremgår af Weekendavisen den 21. februar, at regeringen tidligere har sagt til USA, at en dansk tilslutning til en væbnet aktion mod Irak er betinget af en FN-beslutning, samt at der på daværende tidspunkt ifølge ministerens egne udtalelser, ikke forelå en beslutning?”

Svar:

Min udtalelse, der er refereret i Weekendavisen den 21. februar 2003, vedrørte spørgsmålet om, hvad der ligger i begrebet ”FN-sporet”. Jeg sagde bl.a. ”at følge FN-sporet er at følge en beslutning, der træffes i FN”. Det er det, som regeringen gør ved nu at medvirke til at gennemføre de beslutninger, som FN’s Sikkerhedsråd har truffet med vedtagelsen af resolution 1441 og tidligere resolutioner.

Regeringen har på intet tidspunkt sat lighedstegn mellem FN-sporet eller FN forankring og en ny resolution fra Sikkerhedsrådet. Regeringen har ikke lagt skjul på, at en ny sikkerhedsrådsresolution kunne være politisk ønskelig, selvom den ikke kan anses for juridisk påkrævet. Det har regeringen sagt mange gange – også til USA. En ny resolution ville have forøget det politiske pres mod Irak, men det blokeredes af Frankrigs trusler om at ville nedlægge veto.

Spørgsmål 32:

”Vil ministeren i forlængelse af foregående spørgsmål redegøre for, hvilke begivenheder, der har fået den danske regering til først at kræve en FN-beslutning før et dansk engagement i en krig mod Irak kunne komme på tale, for dernæst at lade kravet om en FN-beslutning falde?”

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 30 og 31.

Spørgsmål 39:

Vil ministeren oplyse, hvorledes Den Internationale Straffedomstol kan blive relevant i forbindelse med en kommende krig mod Irak, herunder hvad angår overgreb fra koalitionen styrker?”

Svar:

Statutten for den Internationale Straffedomstol (ICC) trådte i kraft den 1. juli 2002. Straffedomstolen har kompetence til at pådømme de alvorligste internationale forbrydelser, det vil sige folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser. Endvidere nævnes aggression (angrebskrig) som en forbrydelse i statuttens artikel 5, men det præciseres samtidig, at ICC ikke har jurisdiktion i forhold til denne forbrydelse, før der er opnået enighed om en bestemmelse, der definerer aggression og angiver de betingelser, under hvilken ICC skal udøve jurisdiktion med hensyn til denne forbrydelse. På basis af det stedfundne arbejde hermed, skønnes det at have lange udsigter, før en sådan enighed vil kunne opnås. Det betyder, at ICC indtil videre ikke er kompetent til at retsforfølge personer for at have begået forbrydelsen aggression.

I statutten er indbygget en række tærskler, som forudsætter, at de begåede forbrydelser er omfattende og systematiske.

Straffedomstolen har kun kompetence, hvis den person, der har begået en forbrydelse, er statsborger i en ICC-deltagerstat, eller hvis forbrydelsen er begået i en ICC-deltagerstat eller en stat, som i det konkrete tilfælde har accepteret domstolens jurisdiktion.

Irak har ikke tilsluttet sig ICC-statutten. I relation til eventuelle krigsforbrydelser (eller andre forbrydelser under domstolens kompetence), der måtte blive begået under en væbnet konflikt på irakisk territorium, vil Straffedomstolens kompetence derfor som udgangspunkt være begrænset til forbrydelser begået af personer, der er statsborgere i et land, der har tilsluttet sig ICC-statutten.

Statutten indeholder et komplementaritetsprincip, der betyder, at domstolens kompetence er subsidiær i forhold til nationale retssystemer. Statutten begrænser domstolens jurisdiktionskompetence til sager mod personer, der ikke effektivt retsforfølges ved en national domstol. Domstolen har således kun kompetence i situationer, hvor nationale retssystemer er uvillige til at retsforfølge behørigt, eller hvor national retsforfølgning må anses for ineffektiv.

Det betyder, at for eksempel irakiske eller amerikanske statsborgere som udgangspunkt ikke vil kunne retsforfølges ved Den Internationale Straffedomstol, men må retsforfølges ved nationale domstole. I relation til danske statsborgere betyder dette, at det kun er i teorien, at Danmark kan komme i en situation, hvor danske myndigheder ville være forpligtet til at overføre en dansk statsborger til retsforfølgning ved Straffedomstolen. Befinder den pågældende danske

statsborger sig i dansk varetægt kan retsforfølgning ske ved danske domstole. Overførsel til Den Internationale Straffedomstol vil i en sådan situation i praksis ikke komme på tale. Der gælder det samme for personer, der er statsborgere i andre lande, der deltager i Domstolens statut.

Danske soldater, der deltager i internationale militære operationer er under alle omstændigheder forpligtet til at overholde den humanitære folkeret (krigens love). Krigens love fastlægger bl.a., hvad der i en væbnet konflikt er tilladt, og hvad der f.eks. er en krigsforbrydelse.

Danmarks generelle politik, hvorefter enhver, der begår folkedrab, andre forbrydelser mod menneskeheden eller krigsforbrydelser, skal retsforfølges, gælder naturligvis også i den helt hypotetiske situation, at forbrydelsen måtte blive begået eller beordret af en dansk statsborger, herunder et dansk regeringsmedlem. Det kan i teorien ikke udelukkes, at vedkommende vil kunne retsforfølges ved Den Internationale Straffedomstol, men i praksis vil dette ikke komme på tale, da en eventuel sag vil blive pådømt ved danske domstole. Selv i den usandsynlige situation, hvor et dansk regeringsmedlem direkte beordrer danske styrker til at begå forbrydelser underlagt ICC's jurisdiktion, må risikoen for retsforfølgning ved denne domstol altså i praksis anses for udelukket.

Spørgsmål 40:

”Vil ministeren oplyse, om der har været drøftelser i koalitionen af Den Internationale Straffedomstols kompetence under og efter krigen i Irak, samt om der i denne forbindelse er indgået nogen form for aftale?”

Svar:

Spørgsmålet om Den Internationale Straffedomstols kompetence under og efter krigen har ikke været genstand for drøftelser mellem Danmark og andre stater, der deltager i den multinationale indsats i Irak. Der er således heller ikke indgået nogen form for aftale om dette spørgsmål. Det tilføjes, at regeringen i relation til Irak under ingen omstændigheder har til hensigt indgå at en aftale, der på nogen måde inddrænker Den Internationale Straffedomstols kompetence.

Spørgsmål nr.48 :

”Vil ministeren oplyse, hvad det betyder, når resolution 1441, bl.a. ifølge regeringens eget notat om mandatspørgsmålet, ”suspenderer” tidligere resolutioner i Sikkerhedsrådet om Irak?”

Svar:

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmål 30 bemærkes, at Resolution 1441 alene suspenderer bemyndigelsen til magtanvendelse i resolution 678 m.fl., så længe Irak fuldt ud efterlever Sikkerhedsrådets krav og betingelser. I øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål 30.

Spørgsmål 35:

”Ministeren bedes oplyse, hvor mange resolutioner fra FN’s Sikkerhedsråd, der indeholder pålæg til et enkelt land eller en gruppe af lande om afståelse fra eller gennemførelse af konkrete handlinger, der skønnes uopfyldt?”

Svar:

Det er alene Sikkerhedsrådsresolutioner, der er vedtaget i henhold til FN-pagtens kap. VII, der kan indeholde pålæg af den nævnte karakter. Udenrigsministeriet er ikke i besiddelse af eller bekendt med, om der findes en oversigt over sådanne resolutioner.

Spørgsmål nr. 47:

”Hvilke gældende FN-resolutioner vil efter regeringens opfattelse kunne give anledning til militær aktion uden Sikkerhedsrådets inddragelse?”

Svar:

Det bemærkes, at alene resolutioner vedtaget i henhold til FN-pagtens kap. VII kan danne basis for militær aktion. En besvarelse af spørgsmålet beror i øvrigt på en konkret vurdering af de(n) pågældende resolution(er) og de foreliggende omstændigheder. Regeringen er ikke bekendt med, at der skulle foreligge sådanne resolutioner.

Spørgsmål nr.22:

Vil ministeren rette henvendelse til de øvrige lande i koalitionen bag den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak, såfremt den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji på nogen måde viser sig at spille en rolle i krigen, og kræve af disse, at de medvirker til at udlevere ham til Danmark?

Svar:

Politiet har efterlyst den tidligere irakiske hærchef gennem de sædvanlige kanaler. Statsadvokaten for særlige internationale straffesager har tilkendegivet, at hvis hærchefen har ophold i udlandet, vil det være muligt at begære ham udleveret til retsforfølgning i Danmark.

Spørgsmål 23:

Er ministeren enig i, at Danmark ikke på nogen måde kan billige eller acceptere, at den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji kommer til at spille nogen rolle under den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak, eller evt. kommer til at indtage en position i Irak efter krigen?

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 22.

Spørgsmål nr. 60:

"Ministeren bedes vurdere konsekvenserne af beslutningsforslaget for skabelse af en international retsorden"

Svar:

Regeringen finder, at fortsat manglende irakisk efterlevelse sammenholdt med vedvarende eftergivelse fra det internationale samfunds side vil svække respekten for FNs Sikkerhedsråd og den internationale retsorden.

På denne baggrund finder regeringen, at et dansk militært bidrag til en multinational indsats for at gennemtvinge irakisk efterlevelse af Sikkerhedsrådets krav vil medvirke til at styrke den internationale retsorden og ligge i forlængelse af den traditionelle danske indsats på dette område.

Spørgsmål nr. 61:

"Ministeren bedes vurdere konsekvenserne af beslutningsforslaget for FN's Sikkerhedsråd"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 60.

Spørgsmål nr. 49:

”Regeringen bedes indhente skriftligt responsum fra uafhængige folkeretseksperter om det folkeretlige grundlag for en militær aktion mod Irak.”

Svar:

Den daværende regering oversendte den 17. februar 1998 et notat til Forsvarsudvalget. Som det vil ses ligger Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003 om det juridiske grundlag for at iværksætte militære forholdsregler mod Irak på linie med notatet af 17. februar 1998. Den daværende regering fandt ikke dengang trods opfordring fra Forsvarsudvalget anledning til at indhente skriftlige responsa fra uafhængige folkeretseksperter. Regeringen finder heller ikke i dag anledning til at indhente sådanne responsa.

Spørgsmål nr. 46:

”Regeringen bedes uddybe, hvordan der kan udledes et mandat til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak af resolution 678, der alene tog sigte på problemet med Iraks besættelse af Kuwait?”

Svar:

Resolution 678 tager sigte på såvel Iraks besættelse af Kuwait som genetablering af international fred og sikkerhed i området. Udenrigsministeriet har foretaget en grundig vurdering af retsgrundlaget for en eventuel militær aktion mod Irak. Elementerne i denne vurdering fremgår af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003.

Spørgsmål nr. 41:

"Regeringen bedes oplyse, hvilke lande der på nuværende tidspunkt har besluttet, at de vil stille egentlige militære styrkebidrag og/eller militære faciliteter til rådighed"

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 3.

Det kan tilføjes, at en række lande har givet USA tilsagn om tilladelse til overflyvning og landing og/eller brug af baser og havne mv. Denne kreds af lande omfatter bl.a. Belgien, Estland, Grækenland, Holland, Island, Litauen, Portugal, Tyrkiet og Tyskland.

Spørgsmål nr. 69:

"Ministeren bedes redegøre for, hvorfor våbeninspektørernes bestræbelser har været forgæves."

Svar:

En løsning af våbeninspektørernes opgave – at verificere og overvåge afviklingen af Iraks masseødelæggelsesvåben – fordrede, som understreget adskillige gange i Sikkerhedsrådet af Hans Blix, Iraks umiddelbare, aktive og betingelsesløse samarbejde. Et sådant samarbejde har Irak ikke præsteret.

Spørgsmål nr. 71:

"Ministeren bedes redegøre for de resultater, som Hans Blix og våbeninspektørerne har opnået hidtil"

Svar:

Det eneste substantielle nedrustningsresultat, som er opnået under våbeninspektionerne, er skrotningen af et halvt hundrede Al-Samoud II missiler, som våbeninspektørerne fastslog havde en rækkevidde, der oversteg de tilladte 150 km.

Spørgsmål nr. 21:

"Vil ministeren redegøre for, hvilke beviser der findes for, at Irak besidder masseødelæggelsesvåben?"

Svar:

Under den første våbeninspektion i Irak fra 1991 til 1998, forestået af UNSCOM, blev der navnlig fra 1995 fundet og destrueret store mængder kemiske og biologiske masseødelæggelsesvåben. Denne proces blev aldrig afsluttet som følge af, at våbeninspektørerne på grund af Iraks obstruktion af deres arbejde måtte forlade landet i 1998.

Chefen for den nye våbeninspektion UNMOVIC, Hans Blix, har i sine rapporter til Sikkerhedsrådet slået fast, at der stadig mangler regnskab for betydelige mængder kemiske og biologiske våbenemner. Det drejer sig blandt andet om den ekstremt giftige VX-nervegas, som Irak har erkendt, at man har produceret et antal tons af. Irak kan endvidere ikke gøre rede for 6500 bomber, indeholdende omkring 1000 tons giftgas

Hvad angår biologiske våben kan man ikke redegøre for 8.500 liter miltbrandsporer og for væksts substrater, der er tilstrækkelige til at producere yderligere 5000 liter koncentreret miltbrand.

Våbeninspektørerne har ligeledes konkluderet, at Irak besidder ulovlige fremføringssystemer med en rækkevidde, der overskrider de fastsatte 150 km. og kan anvendes til at fremføre kemiske og biologiske våben.

Spørgsmål nr. 73:

"Ministeren bedes oversende sammenfatningerne af vurderingerne af det folkeretlige grundlag for en øjeblikkelig USA-ledet krig mod Irak fra Udenrigsministerierne i Storbritannien, Irland, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Holland og Belgien?"

Svar:

Regeringen er ikke bemyndiget til at videregive andre landes folkeretlige analyser vedrørende en eventuel militær aktion mod Irak. Det kan imidlertid oplyses, at den britiske regering har offentliggjort sin juridiske vurdering, der vedlægges.

Spørgsmål nr. 59:

"Kunne beslutningerne i 1998 anvendes som grundlag for indledning af landkrig mod Irak?"

Svar:

Hvis der med beslutningerne tænkes på det folkeretlige grundlag for en eventuel militær aktion mod Irak i 1998, er svaret bekræftende.

Spørgsmål nr. 58:

"Er proportionalitet også gældende i den nuværende situation?"

Svar:

Ja.

Spørgsmål nr. 57:

"Man talte i 1998 om proportionalitet. Hvad mentes med det?"

Svar:

Med proportionalitet menes det i folkeretten knæsatte princip, hvorefter der skal være et rimeligt forhold mellem det formål, der tilstræbes opnået med et givet militært indgreb, og de midler, der anvendes med henblik herpå.

Spørgsmål nr. 12:

Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser regeringen forestiller sig, at en militær aktion vil have for de øvrige lande i regionen (handelsmæssigt og på anden måde økonomisk samt som følge af flygtningestrømning)?

Svar:

I betragtning af, at en militær aktion må forudses efterfulgt af en ophævelse af sanktionerne mod Irak, er der næppe tvivl om, at konsekvenserne for nabolandene også på det økonomiske område, især på lidt længere sigt, vil være positive.

FN's Flygtninge Højkommissariat (UNHCR) anslår, at antallet af irakiske flygtninge i kølvandet på en militær aktion afhængig af omstændighederne vil kunne andrage mellem 600.000-1.400.000 personer. Der er allerede bl.a. med dansk støtte fra UNHCR's og de øvrige internationale humanitære organisationers side truffet en række foranstaltninger for at styrke nabolandenes muligheder for at modtage irakiske flygtninge.

Spørgsmål nr. 44:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke lande der støtter den amerikansk ledede aktion, hvilke lande der også støtter med militære bidrag, og hvilke lande der fortsat overvejer at bidrage?"

Svar:

For så vidt angår spørgsmålet om hvilke lande, der støtter den multinationale indsats i Irak med militære bidrag, henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 3 og nr. 41.

Ifølge den amerikanske regering har en kreds på 30 lande foreløbigt udtalt støtte til koalitionen m.h.p. en øjeblikkelig afvæbning af Irak. Kredsen omfatter blandt andre Australien, Estland, Island, Italien, Japan, Letland, Litauen, Holland, Polen, Rumænien, Slovakiet, Spanien, Storbritannien, Tjekkiet, Tyrkiet og Ungarn.

Spørgsmål nr. 38:

"Ministeren bedes kommentere den seneste tale af våbeninspektørernes chef (UNMOVIC) Hans Blix til FN's Sikkerhedsråd, særligt for så vidt angår dennes vurdering, at en afvæbning af Irak ville tage måneder og sammes udtalelser om, at den irakiske regering havde øget samarbejdet med våbeninspektørerne. "

Svar:

Hans Blix udtalte den 7. marts i sin mundtlige rapport til Sikkerhedsrådet, at den tid, der måtte påregnes at medgå til løsningen af de udestående opgaver på afrustningsområdet under alle omstændigheder måtte tælles i måneder selv om Irak skulle samarbejde umiddelbart, betingelsesløst og aktivt, som krævet i resolution 1441.

I sin rapport konstaterer Blix samtidigt, at det irakiske samarbejde med våbeninspektørerne på trods af visse fremskridt på enkelte områder generelt ikke kunne karakteriseres som umiddelbart, betingelsesløst og aktivt.

Det må derfor på grundlag af Blix' egen rapport konkluderes, at løsningen af de udestående opgaver på nedrustningsområdet næppe umiddelbart havde udsigt til at blive løst i et tidsrum, der skulle regnes i måneder, men snarere i år.

Spørgsmål nr. 27:

"Ministeren bedes oplyse, på baggrund af hvilke beslutninger det forudses i bemærkningerne til B 118, at genopbygningen af den irakiske infrastruktur i ”vidt omfang må forudses finansieret af Iraks egne meget betydelige olieindtægter”?"

Svar:

Irak var indtil Saddam Hussein påbegyndte sine krigsventyr i 1980 et velstående land og besidder fortsat de næststørste oliereserver i verden. Efter en genopbygning og modernisering af olieindustrien vil Irak igen råde over endog meget betydelige olieindtægter, som vil sætte landet i stand til at foretage yderligere investeringer i genopbygningen af landets øvrige infrastruktur.

Spørgsmål nr. : 6

"Ministeren bedes oversende rapporten ”Likely Humanitarian Scenarios” dateret den 10. december 2002, der er skrevet med henblik på forberedelse af underorganisationernes arbejde i og omkring Irak"

Svar:

Rapporten, som kan findes på internettet, vedlægges. Rapporten har ikke status af et officielt FN-dokument, men er et oplæg, der er udarbejdet lokalt i Irak af FN-medarbejdere som led i en intern beredskabsplanlægning i december 2002. FN-organisationerne er i øjeblikket i gang med en konkret behovsvurdering i forhold til den forventede situation efter en evt. militær intervention, som vil danne baggrund for en donorappel, som i givet fald ventes udsendt kort tid herefter.

Spørgsmål nr. 68:

"Ministeren bedes redegøre for, hvornår våbeninspektørerne skulle rapportere igen?"

Svar:

Våbeninspektørernes næste kvartalsrapport skulle foreligge den 1. juni 2003. Chefen for UNMOVIC mødtes med Sikkerhedsrådet den 19. marts 2003, men formålet med dette møde var en drøftelse af UNMOVIC's kommende arbejdsprogram.

Spørgsmål nr. 8:

”Kan ministeren bekræfte, at FN-organisationerne, herunder World Food Programme, i og omkring Irak langt fra har modtaget de midler, der er nødvendige for at kunne modtage det forventede antal flygtninge fra krigen under betryggende former?”

Svar:

Af den eksisterende FN-appel for beredskabsforanstaltninger på i alt 123 mio. USD er der hidtil modtaget tilsagn på godt 50 mio. USD. FN's Kontor for koordination af humanitær bistand, OCHA, har for få dage siden cirkuleret et udkast blandt involverede FN-organisationer til en hastende nødhjælpsappel for situationen efter en evt. militær intervention med anmodning om, at organisationerne føjer deres behovskøn til appellen. Det skønnes foreløbig, at de samlede humanitære finansieringsbehov for en seksmåneders periode kan blive på ca. 1 mia. USD, hvoraf to-tredjedele skønnes at skulle dække fødevarebehov. Appellen ventes udsendt et par dage efter en evt. militær intervention.

Spørgsmål nr. 25:

"Vil ministeren kommentere rapporter fra USA, som forudser, at Irak vil være besat af amerikanske tropper længe efter afslutningen af krigen mod Irak? "

Svar:

Det er for indeværende i sagens natur vanskeligt at sige noget om, hvor længe der vil være behov for en militær indsats i Irak. Der er imidlertid ingen tvivl om, at man fra koalitionen side ønsker, at den egentlige militære indsats bliver så kort som mulig.

I erklæringen fra topmødet på Azorerne den 16. marts 2003 fremhævede USA, Storbritannien, Spanien og Portugal således, at en eventuel militær tilstedeværelse i Irak ville være midlertidig og have til formål at fremme sikkerheden og elimineringen af masseødelæggelsesvåben, at sikre leverancer af humanitær bistand og forberede grundlaget for en genopbygning af Irak i tæt samarbejde med internationale organisationer, herunder FN, allierede og bilaterale donorer.

Spørgsmål nr. 70:

"Er Ministeren enig i, at vurderingen af, om våbeninspektørernes bestræbelser har været forgæves, er en politisk vurdering og ikke en juridisk?"

Svar:

Det er korrekt, at det nævnte udsagn er en vurdering af fortrinsvis politisk karakter. Vurderingen bygger på de seneste måneders begivenhedsforløb og udgør som sådan et element i den folkeretlige analyse.

Spørgsmål nr. 54:

"Udvalget udbeder sig Justitsministeriets juridiske vurdering af grundlaget for at Danmark kan gå i krig mod Irak".

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 42.

Spørgsmål nr. 43:

"Hvis foregående spørgsmål besvares benægtende, udbeder udvalget sig et juridisk responsum om forslagets folkeretlige aspekter fra Justitsministeren".

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 42.

Spørgsmål nr. : 7

"Ministeren bedes kommentere rapporten ”Likely Humanitarian Scenarios”, særligt hvad angår vurderingerne af risikoen for store civile tab, flytningestrømme og fødevareforsyningskrise"

Svar:

Der henvises til svaret på spørgsmål nr. 6.

Spørgsmål nr. 3:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke andre lande der yder et militært bidrag til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak?"

Svar:

Blandt andre følgende lande forventes på nuværende tidspunkt at bidrage militært til en multinational indsats i Irak: Australien, Letland, Polen, Rumænien, Slovakiet, Spanien, Storbritannien og Tjekkiet.

Der henvises desuden til besvarelse af spørgsmål nr. 41.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 10 :

"Kan ministeren bekræfte, at såfremt Irak er i besiddelse af masseødelæggelsesvåben, så er landene bag den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak ikke i besiddelse af oplysninger om disses geografiske placering, og således heller ikke i stand til at hindre deres evt. brug?"

Svar:

Som det fremgår af rapporter fra FN's våbeninspektører, har Irak fortsat ikke gjort rede for betydelige beholdninger af masseødelæggelsesvåben, som Irak tidligere har erkendt at være i besiddelse af.

Den militære indsats vil have til formål at gennemtvinge irakisk afvæbning i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolutioner. Indsatsen vil dermed netop søge at forhindre Iraks anvendelse af masseødelæggelsesvåben.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr.22:

Vil ministeren rette henvendelse til de øvrige lande i koalitionen bag den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak, såfremt den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji på nogen måde viser sig at spille en rolle i krigen, og kræve af disse, at de medvirker til at udlevere ham til Danmark?

Svar:

Politiet har efterlyst den tidligere irakiske hærchef gennem de sædvanlige kanaler. Statsadvokaten for særlige internationale straffesager har tilkendegivet, at hvis hærchefen har ophold i udlandet, vil det være muligt at begære ham udleveret til retsforfølgning i Danmark.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en ”angrebskrig uden FN-mandat”, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN’s Sikkerhedsråd.

Spørgsmål 33:

”Ministeren bedes kommentere den svenske statsministers udtalelser om, at den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak er et brud på Folkeretten, herunder på hvilke punkter, han ifølge regeringen tager fejl?”

Svar:

Regeringens notat af 17. marts 2003 indeholder en redegørelse for de forhold, der efter regeringens opfattelse kan begrunde, at militære forholdsregler over for Irak vil kunne iværksættes i overensstemmelse med folkeretten. Notatet vedlægges til Forsvarsudvalgets orientering.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en ”angrebskrig uden FN-mandat”, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN’s Sikkerhedsråd.

NOTAT

Udenrigsministeriet
Juridisk Tjeneste

Til:		J.nr.:	JT.F, 6.U.591
CC:		Bilag:	
Fra:	Folkeretskontoret	Dato:	17. marts 2003
Emne:	Det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler mod Irak		

Det generelle folkeretlige grundlag

I henhold til FN-pagtens art. 2, stk.4, gælder der et almindeligt forbud mod fysisk magtanvendelse staterne imellem.

Denne hovedregel brydes imidlertid af to væsentlige undtagelser: dels af en ret til magtanvendelse i selvforsvar, dels såfremt FNs sikkerhedsråd giver en særlig bemyndigelse til brug af magt.

Retten til magtanvendelse i selvforsvar fremgår af FN-pagtens art. 51 og kan kun udøves, indtil Sikkerhedsrådet har grebet ind. Endvidere er det en betingelse, at der foreligger et væbnet angreb, ligesom det forudsættes, at selvforsvarshandlingen er nødvendig og står i et rimeligt forhold til angrebet.

I den aktuelle diskussion om det legale grundlag for et evt. militært angreb på Irak, må interessen naturligt nok koncentrere sig om den anden undtagelse, hvorefter militære forholdsregler kan benyttes, såfremt Sikkerhedsrådet træffer en særlig beslutning derom i medfør af pagtens kap. VII.

Hvis sanktioner som afbrydelse af økonomiske forbindelser og andre former for samkvem med en fredsbryder viser sig utilstrækkelige eller skønnes at ville være det, kan Sikkerhedsrådet ifølge art. 42 "tage sådanne skridt ved anvendelse af luft-, sø-, eller landstridskræfter, som måtte være nødvendige for at opretholde eller genoprette mellemfolkelig fred og sikkerhed".

FN-pagtens art. 42 forudsætter, at Sikkerhedsrådet kun kan gribe til militære sanktioner i undtagelsestilfælde på basis af en nøje overvejelse af, hvorvidt en militær aktion kan retfærdiggøres. Der gælder med andre ord et proportionalitetsprincip, hvorefter det må vurderes, om de valgte midler står i et rimeligt forhold til de overgreb, der reageres imod.

Endvidere er det en forudsætning for anvendelse af militære foranstaltninger efter art. 42, at sikkerhedsrådet vurderer, at der foreligger en trussel mod freden, et fredsbrud eller en angrebs-handling, jf. art. 39.

Tidligere sikkerhedsrådsresolutioner, særligt resolution 678 og 687

Sikkerhedsrådsresolution 687 (1991) er en af de mest centrale i bestræbelserne for at tilvejebringe våbenhvile og varig fred og stabilitet i regionen.

I vurderingen af resolutionens egnethed som grundlag for en ny militær aktion må det tillægges vægt, at den er vedtaget med hjemmel i pagtens kap. VII, og at den i operative paragraf 1 bekræfter gyldigheden af alle 13 tidligere vedtagne resolutioner om krisen. Dette gælder således bl.a. res. 678 (1990), der bemyndiger de allierede til at "benytte alle nødvendige midler" til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

I februar 1998 fremlagde den daværende regering beslutningsforslag B 114 om dansk deltagelse i den militære indsats over for Irak for Folketinget, hvori det blandt andet hedder:

” Resolution 687 bekræfter den fortsatte gyldighed af resolution 678 af 29. november 1991. Resolution 678, som gav mandat til angrebet på Irak i 1991, bemyndigede i henhold til FN-Pagtens kapitel VII disse lande til at anvende alle nødvendige midler til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

På basis af oplysningerne om udviklingen i situationen finder regeringen, at Iraks obstruktion af UNSCOM's virke har en så grov og vedvarende karakter og udgør så væsentligt et brud på betingelserne i våbenhvilen, at det ud fra en helhedsvurdering af den lange række af allerede vedtagne resolutioner er velbegrundet, at det internationale samfund om nødvendigt svarer igen med militære magtmidler, således

som resolution 678 giver bemyndigelse til, såfremt det ikke viser sig muligt at tilvejebringe en forhandlingsløsning.”

Den daværende regering og et bredt flertal af Folketinget fandt dengang, at der var et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion mod Irak.

Spørgsmålet er herefter om dette grundlag fortsat er aktuelt, og hvilken betydning det har for det juridiske grundlag, at FN's Sikkerhedsråd har vedtaget resolution 1441.

Sikkerhedsrådsresolution 1441

FN's sikkerhedsrådsresolution 1441 af 8. november 2002 henviser til alle relevante tidligere FN Sikkerhedsrådsresolutioner og fastslår, at Irak substantielt har krænket og fortsat substantielt krænker ("material breach") sine forpligtelser i henhold til tidligere Sikkerhedsrådsresolutioner, herunder resolution 687, hvilket udgør en trussel mod international fred og sikkerhed.

Uanset denne konstatering har Sikkerhedsrådet med resolutionen besluttet at give Irak en sidste mulighed for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser i henhold til de pågældende sikkerhedsrådsresolutioner. Med henblik herpå styrker og præciserer Resolution 1441 mandatet for våbeninspektørerne ved at stille krav om ubetinget, fri og uhindret adgang til alle installationer og områder i Irak for våbeninspektørerne, herunder også de præsidentielle områder.

I resolutionens operative § 4 beslutter Rådet, at falske erklæringer eller udeladelser i erklæringer, der afgives af Irak og manglende irakisk vilje til fuldt ud at efterkomme og samarbejde om gennemførelsen af resolutionen skal udgøre en yderligere grov krænkelse af Iraks forpligtelser.

Resolution 1441 fastslår, at Sikkerhedsrådet tidligere gentagne gange har advaret Irak om, at fortsat overtrædelse af landets forpligtelser vil medføre alvorlige konsekvenser ("serious consequences").

Med hensyn det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak må det konstateres, at resolution 1441 ikke i sig selv indeholder den nødvendige bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd til magtanvendelse, der er forudsat i FN pagtens artikel 42. Resolutionen kan siges at udgøre et led i en flertrins procedure, hvorefter Sikkerhedsrådet - i tilfælde af manglende irakisk efterlevelse – som næste trin skal involveres på ny, før eventuel magtanvendelse kan finde sted. Der er med andre ord ikke på forhånd fastlagt nogen automatik med hensyn til magtanvendelse. Det forhold, at resolutionen foreligger, må fortolkes således, at Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse i resolution 687 og øvrige resolutioner til under visse betingelser at anvende militær magt over for Irak midlertidigt må anses for at være suspenderet. Det gælder i hvert fald indtil sikkerhedsrådet har haft lejlighed til at vurdere situationen. Det bestyrkes af ordvalget i resolutionens operative §§ 2, 4 og 12.

Det fremgår eksplicit af resolutionens operative § 12, at eventuelle rapporterede substantielle irakiske overtrædelser og konsekvenserne heraf under alle omstændigheder skal være genstand for behandling i Sikkerhedsrådet. Bestemmelsen fastslår således, at Sikkerhedsrådet i tilfælde af

yderligere substantielle irakiske krænkelser øjeblikkeligt skal træde sammen med henblik på at vurdere situationen og behovet for fuld efterlevelse af alle relevante sikkerhedsrådsresolutioner med henblik på at sikre international fred og sikkerhed. Det er nærliggende at fortolke resolutionen således, at der ikke er et juridisk grundlag for, at en eller flere stater kan iværksætte en militær aktion, før Sikkerhedsrådet i det mindste har behandlet sagen.

Der har siden været holdt talrige møder og konsultationer i Sikkerhedsrådet. Det er hver gang blevet konstateret, at Irak fortsat substantielt krænker de forpligtelser, som Sikkerhedsrådet har pålagt landet. Der er stadig enighed i Sikkerhedsrådet om, at Irak ikke har opfyldt de af Rådet opstillede krav og betingelser, selvom Irak – som følge af det massive pres fra verdenssamfundet – har gjort visse utilstrækkelige fremskridt.

Det optimale grundlag for iværksættelse af nye militære forholdsregler mod Irak ville selvsagt være, om en sådan behandling kunne munde ud i vedtagelse af en ny klar resolution eller en formandsudtalelse.

Der er imidlertid stor risiko for, at FN's sikkerhedsråd ikke kan nå frem til et sådant resultat, fordi Rådet ikke kan nå til enighed om, hvornår man skal drage konsekvenserne af Iraks substantielle krænkelser af sine forpligtelser.

Der er derfor grundlag for at overveje, hvorvidt militære forholdsregler vil kunne iværksættes på grundlag af de eksisterende resolutioner om Irak.

Såfremt Irak ikke i løbet af meget kort tid opfylder alle de af Sikkerhedsrådet opstillede krav og betingelser, kan det konstateres, at Irak har forpasset sin sidste mulighed for dels at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og dels at undgå alvorlige konsekvenser, som landet fik med resolution 1441. Irak har således ikke overholdt kravene i resolution 1441 om omgående, betingelsesløst og aktivt samarbejde. Våbeninspektørernes bestræbelser har trods et meget betydeligt internationalt politisk og militært pres været forgæves, ligesom en fortsættelse heraf er udsigtsløs. Den sidste udvej for at få afvæbnet Irak må herefter anses at være en gennemtvungelse af FN's krav og betingelser med militær magt.

I denne situation består uforandret en bemyndigelse fra FN's sikkerhedsråd til at anvende alle nødvendige midler – herunder militære magtmidler – til at gennemtvunge Sikkerhedsrådets krav og betingelser. Resolution 678 bemyndiger FN's medlemslande til at gøre det fornødne med henblik på at genoprette international fred og sikkerhed i området. Denne bemyndigelse står uforandret ved magt, og Sikkerhedsrådet har med resolution 1441 i enighed opdateret og bekræftet bemyndigelsen til at anvende magt. Resolution 687 fastslår klart, at det er en fredsbetingelse og en betingelse for våbenhvilen, at Irak ikke udvikler eller opretholder en kapacitet vedr. masseødelæggelsesvåben, herunder navnlig med hensyn til kemiske og biologiske våben. På grund af Iraks væsentlige brud på sine forpligtelser, er det nødvendigt at sikre - om fornødent ved anvendelse af militær magt - at landet bliver afvæbnet og således ikke længere udgør en trussel mod international fred og sikkerhed i regionen.

En bred kreds af lande er enige om, at en ny resolution ville have været politisk ønskelig – men ikke juridisk påkrævet. Her er det vigtigt at notere sig, at det amerikansk/spansk/britiske resolutionsudkast ikke indeholdt nogen bemyndigelse til magtanvendelse, eftersom en sådan bemyndigelse allerede foreligger. Udkastet konstaterede blot, at Irak fortsat substantielt krænker sine internationale forpligtelser, og lagde op til, at Sikkerhedsrådet skulle beslutte, at Irak havde undladt at udnytte den sidste mulighed, som landet med resolution 1441 fik, for at opfylde sine nedrustnings-forpligtelser og dermed undgå alvorlige konsekvenser. Det, der har været genstand for drøftelser i Sikkerhedsrådet, er således hverken, hvorvidt Irak substantielt krænker sine forpligtelser, eller, hvorvidt der foreligger en bemyndigelse til at anvende militær magt. Disse spørgsmål har Sikkerhedsrådet afklaret. Drøftelserne har drejet sig om, hvornår det er tid til at drage konsekvenserne af de irakiske krænkelser.

Det forhold, at flere af de permanente medlem af Sikkerhedsrådet har truet med at nedlægge veto mod det amerikansk-britisk-spanske forslag til en resolution ændrer ikke ved denne vurdering. Det må i denne analyse indgå med vægt, at et enkelt eller nogle få lande, der på et tidspunkt har medvirket til opstilling af krav og betingelser for en fredsslutning, om fornødent gennemførlige med militær magt i henhold til Paktens Kap. VII, ikke - i realiteten som en vetoret med tilbagevirkende kraft – med trusler om at anvende vetoretten bør kunne blokere for en beslutning om magtanvendelse, når der foreligger bevidste, substantielle krænkelser på centrale områder af de af Sikkerhedsrådet opstillede krav og betingelser.

Der må endelig lægges betydelig vægt på, at et enigt Sikkerhedsråd i resolution 1441 anerkender, at Iraks konstaterede manglende efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner udgør en trussel mod international fred og sikkerhed, og at et enigt Råd erindrer om den tidligere afgivne bemyndigelse til med alle midler dels at sikre Iraks efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner, dels at genoprette international fred og sikkerhed. Herved opdateres Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse til magtanvendelse.

Konklusion

Sammenfattende er det vurderingen, at der – i den foreliggende situation - med resolution 1441 for så vidt foreligger et klarere og mere opdateret juridisk grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak med henblik på at fjerne Iraks kapacitet til at opbygge og anvende masseødelæggelsesvåben, end tilfældet var, da den daværende regering i februar 1998 fremlagde beslutningsforslaget (B 114) om dansk deltagelse i en militære indsats over for Irak. Den daværende regering – og et bredt flertal i Folketinget - fandt dengang, at Sikkerhedsrådets Irak-resolutioner fra 1990 og 1991 (nr. 678 og 687) udgjorde et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion.

Spørgsmål nr. 42:

"Har Justitsministeriets lovafdeling haft beslutningsforslaget til juridisk gennemgang?"

Svar:

Beslutningsforslagets juridiske og folkeretlige aspekter henhører udelukkende under Udenrigsministeriet.

Spørgsmål nr. 42:

"Har Justitsministeriets lovafdeling haft beslutningsforslaget til juridisk gennemgang?"

Svar:

Beslutningsforslagets juridiske og folkeretlige aspekter henhører udelukkende under Udenrigsministeriet.

Spørgsmål nr.20

"Hvis det irakiske styre falder som følge af aktionen, kan det så efter regeringens opfattelse føre til en deling af Irak?"

Svar:

Der må i den situation forudses etableret en overgangsadministration med den hovedopgave at opretholde ro og orden samt sikre landets territoriale enhed i overensstemmelse med Sikkerhedsrådets resolutioner.

Spørgsmål nr. 9:

"Ministeren bedes redegøre for hvilke vurderinger af antallet af civile tab, der kan blive en konsekvens af den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak, der er fremkommet i internationale og amerikanske rapporter?"

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med vurderinger af antallet af civile tab i forbindelse med en militær aktion i Irak.

En militær operation søges selvsagt tilrettelagt på en sådan måde, at risikoen for civile ofre bliver mindst mulig. Civile tab vil i øvrigt også afhænge af det irakiske styres handlinger.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 72:

"Hvad forstår Ministeren ved ordet ”udsigtsløs”, som anvendes i beslutningsforslaget om våbeninspektørernes arbejde?"

Svar:

Ved udtrykket ”udsigtsløs” forstås i denne sammenhæng, at en fortsættelse af våbeninspektørernes arbejde ikke skønnes at føre til det, som er målet med inspektionerne: En afvæbning af Irak med fredelige midler.

Spørgsmål nr. 45:

"Kan ministeren bekræfte, at FN's Sikkerhedsråd har eneret på fortolkning af Sikkerhedsrådets resolutioner, og kan ministeren bekræfte, at Sikkerhedsrådet ikke aktuelt er enig i, at der foreligger et mandat til en krig mod Irak?"

Svar:

Sikkerhedsrådet er selvsagt beføjet til at fortolke sine egne beslutninger og vedtagelser, men har ikke eneret hertil, idet en sådan beføjelse eksempelvis også tilkommer Den Internationale Domstol. Regeringen er af den opfattelse, at der foreligger et tilstrækkeligt folkeretligt grundlag for iværksættelse af en militær aktion mod Irak. Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003. Da der ikke siden 8. november sidste år har fundet nogen afstemning sted i Sikkerhedsrådet om anvendelse af militær magt mod Irak, er der efter regeringens opfattelse ikke belæg for en konstatering af, hvorledes holdningen hertil aktuelt er i Sikkerhedsrådet.

Spørgsmål nr. 56:

”Hvilke bidrag ydede de enkelte lande under spm. 55?”

Svar:

Disse oplysninger er ikke offentligt tilgængelige.

Spørgsmål nr. 74:

"Ministrene bedes oplyse, om chefen for FN's våbeninspektører, Hans Blix, har udtalt at våbeninspektørernes arbejde er udsigtsløst?"

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med, at Hans Blix skulle være kommet med en sådan udtalelse. Derimod har Hans Blix under sit indlæg i Sikkerhedsrådet i dag den 19. marts 2003 bl.a. udtalt at han er skuffet over, at det efter 3 ½ måneds arbejde ikke er lykket at tilvejebringe forsikringer om, at Irak ikke besidder masseødelæggelsesvåben og andet forbudt materiel.

Spørgsmål nr. 88:

"Hvordan vil regeringen og de andre krigsførende lande sikre beskyttelse af iranske flygtninge i Irak?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 86 og nr. 87.

Spørgsmål nr. 87:

"Hvordan vil regeringen og de andre krigsførende lande forhindre Iran og Tyrkiet i at begå overgreb mod befolkningsgrupper i grænseområderne?"

Svar:

Regeringen går ud fra, at Iran og Tyrkiet respekterer deres internationale forpligtelser vedrørende beskyttelse af civilbefolkningen i krigstid, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. 86.

Den Internationale Røde Kors Komite (ICRC) har over de seneste måneder forøget sin operationelle kapacitet i Irak og nærområdet mhp. i overensstemmelse med sit mandat at kunne yde beskyttelse og assistance til konfliktramte.

Spørgsmål nr. 78:

"Udvalget udbeder sig en dansk oversat kopi af FN's sikkerhedsrådsresolution nr. 678, 687 og 1441."

Svar:

Foreligger ikke for nærværende.

Spørgsmål nr. 77:

"Udvalget udbeder sig en dansk oversættelse af våbeninspektørernes konklusioner på de tre rapporter af 27/1, 14/2 og 7/3."

Svar:

Foreligger ikke for nærværende.

Spørgsmål nr. 75:

"Hvordan vil den folkeretlige situation være, hvis våbeninspektørernes arbejde ikke er udsigtsløst?"

Svar:

Spørgsmålet er ikke aktuelt i den foreliggende situation.

Spørgsmål nr. 55:

”Hvor mange lande meldte sig med bidrag til aktionen mod Irak i februar 1998?”

Svar:

Pr. 27. februar 1998 havde følgende lande over for USA tilmeldt bidrag til en eventuel multinational indsats i Mellemøsten: Argentina, Australien, Belgien, Canada, Danmark, Estland, Letland, Litauen, New Zealand, Norge, Polen, Rumænien, Storbritannien, Tjekkiet og Ungarn. Holland havde forlagt en fregat til Golfen, men deltagelse i en militær operation ville kræve endnu en beslutning i den hollandske regering.

Endvidere støttede en lang række lande en eventuel aktion ved at stille baser til rådighed og tillade overflyvning m.v.

Spørgsmål nr. 24:

"Hvordan forestiller ministeren sig, at Irak skal regeres efter en krig?"

Svar:

Så hurtigt som muligt efter den militære aktion forventes afholdt frie og demokratiske valg med henblik på dannelse af en repræsentativ irakisk regering, der kan overtage administrationen af landet.

Spørgsmål nr. 86:

"Hvordan vil regeringen som krigsførende part leve op til sine forpligtelser til at beskytte civilbefolkningen, som understreget af Kofi Annan?"

Svar:

Det danske personel, der deltager i den militære operation, vil være instrueret om at respektere Genève-konventionerne af 1949 om beskyttelse af krigens ofre, herunder den IV Genève-konvention om beskyttelse af civile personer i krigstid.

Spørgsmål nr. 76 :

"På hvilket grundlag har den norske og den svenske regering afvist USA's beslutning om en militær afvæbning af Irak?"

Svar:

Regeringen ser det ikke som sin opgave at gøre nærmere rede for grundlaget for andre landes holdninger.

Spørgsmål nr. 101:

"Hvor mange og hvilke lande forventer regeringen vil deltage militært i en krig mod Irak?"

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 3 og nr. 41.

Spørgsmål nr. 102:

"Hvor mange lande og hvilke forventer regeringen vil støtte politisk op bag en krig imod Irak?"

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 44.

Spørgsmål nr. 90:

"Hvordan forholder regeringen sig til udtalelser af den tyske udenrigsminister Fischer:

"Det er stadig muligt at afvæbne Irak ved at opretholde kravene med en skrap tidsfrist. Fredelige metoder er derfor ikke brugt op. Også af den grund afviser Tyskland den umiddelbart forestående krig"

Og til den franske udenrigsminister Dominique de Villepins udtalelser "Til dem, der mener, at terrorismen vil blive udraderet gennem det, der gøres i Irak, siger vi, at deres mål risikerer at slå fejl. Et udbrud af vold i sådan et ustabil område kan kun øge spændingerne og de fragmenter, der nærer terrorister"

Og den russiske udenrigsminister Igor Ivanovs udtalelser om at der "ikke er beviser for, at Irak udgør nogen trussel mod USA.....Der er heller ikke nogen FN-resolution, som bemyndiger brug af militær styrke til med vold at fjerne ledelsen for en suveræn stat?"

Svar:

Regeringen deler ikke de vurderinger, der anlægges af de citerede udenrigsministre. Fredelig afvæbning af Irak forudsætter, at landets myndigheder samarbejder umiddelbart, aktivt og betingelsesløst. Da Irak, ifølge Dr. Blix, ikke har præsteret et sådant samarbejde i de forløbne måneder, er der intet holdepunkt for at tro, at yderligere tid til inspektioner ville gøre nogen forskel. Formålet med magtanvendelse er at afvæbne Irak for de masseødelæggelsesvåben i overensstemmelse med sikkerhedsrådsresolutionerne 678, 687 og 1441.

Spørgsmål nr.136 :

"Hvor lang militær tilstedeværelse er efter regeringens opfattelse nødvendig efter krigens afslutning?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 103.

Spørgsmål nr. 120:

"Hvilke konsekvenser mener regeringen en krig vil få i den Mellemøstlige region i forhold til den politiske stabilitet i området?"

Svar:

Der kan efter regeringens opfattelse ikke herske tvivl om, at afrustning af Irak for masseødelæggelsesvåben vil yde et langsigtet positivt bidrag til freden og stabiliteten i området.

Spørgsmål nr. 115

"Hvorfor mener regeringen ikke, våbeninspektørerne skulle have lov til at afslutte den inspektionsopgave, de selv melder om gav betydelige fremskridt?"

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 69.

Spørgsmål nr. 118:

"I hvor mange tilfælde har USA nedlagt veto i forbindelse med sikkerhedsresolutioner vendt imod Israel?"

Svar:

USA har nedlagt veto mod adskillige sikkerhedsrådsresolutioner vendt imod Israel, senest den 20. december 2002 mod et arabisk resolutionsudkast om drabet på en FN-ansat i Jenin-flygtningelejren og ødelæggelsen af et UNWFP-lager i Gaza.

Spørgsmål nr.109 :

"Hvem skal stå for genopbygningen efter en krig imod Irak, og hvad kommer genopbygningen efter regeringens opfattelse til at koste?"

Svar:

Efter en militær aktion i Irak er det regeringens forventning, at FN i samspil med andre multilaterale og bilaterale aktører vil få en central rolle i genopbygningen af landet. Også EU forventes at skulle deltage i genopbygningen. Der forventes at være et betydeligt behov for genopbygning af den økonomiske infrastruktur i Irak efter den langvarige nedslidning p.g.a. de økonomiske sanktioner mod landet og de eventuelle skader efter en militær aktion. Det er dog ikke muligt for indeværende at vurdere de samlede omkostninger af en genopbygning.

Spørgsmål nr. 117:

"Hvor mange af FN's resolutioner har Israel overtrådt?"

Svar:

Regeringen finder ikke, at spørgsmålet i dets foreliggende form kan besvares meningsfyldt.

Spørgsmål nr. 113:

"Hvor sandsynligt vurderer regeringen det er, at Irak vil anvende masseødelæggelsesvåben i forbindelse med et angreb på Irak?"

Svar:

Det kan ikke udelukkes, at Irak vil forsøge at anvende masseødelæggelsesvåben i forbindelse med en multinational militær indsats mod landet.

Den multinationale indsats vil have til formål at gennemtvinge irakisk afvæbning i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolutioner. Indsatsen vil dermed netop tage sigte på definitivt at fratage Irak muligheden for anvendelse af masseødelæggelsesvåben.

Spørgsmål nr. 119:

"Hvilke miljøkonsekvenser mener regeringen en krig vil medføre for Irak – og hvilke konsekvenser vil det efter regeringens opfattelse få for den irakiske befolkning?"

Svar:

Omfanget af de mulige konsekvenser kan der ikke for indværende sige noget sikkert om. Det vil i høj grad afhænge af forløbet af en militær aktion.

Spørgsmål nr. 106 :

"Vurderer regeringen, at det humanitære beredskab til at håndtere flygtninge og civile konsekvenser af krigen er på plads?"

Svar:

Det er i sagens natur vanskeligt at skønne vedrørende antallet af flygtninge og konsekvenser for civilbefolkningen. I følge UNHCR vurderes antallet af flygtninge at kunne blive mellem 600.000 og 1.400.000 afhængig af omstændighederne. UNHCR har til dato anvendt ca. 150 mio. kr. på opbygning af beredskab i Iraks nærområde. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål nr. 8.

Spørgsmål nr. 130:

"Vil regeringen bekræfte, at Vesten (inklusive USA) var en tæt allieret med Saddam Hussein indtil den første golfkrig "

Svar:

Der bestod ikke noget allianceforhold mellem vestlige lande og Irak forud for Golf-krigen 1990-91.

Spørgsmål nr. 95:

"Hvilken sammenhæng mener regeringen der er mellem Irak-krigen og Israels forhøjede besættelsesaktivitet i de palæstinensiske områder?"

Svar:

Regeringen finder ikke, at der er nogen sammenhæng.

Spørgsmål nr. 97:

"Hvilke konsekvenser vurderer regeringen, at en krig uden opbakning fra FN og det internationale samfund vil få i de øvrige arabiske lande. "

Svar:

En militær aktion mod Irak med henblik på at fjerne dette lands kapacitet til at erhverve og anvende masseødelæggelsesvåben er ikke "uden opbakning fra FN", men iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd. Aktionen kan give anledning til flygtningebevægelser der berører omliggende lande, men forventes ikke herudover at have negative konsekvenser for disse. Tværtimod vil eliminering af Iraks masseødelæggelsesvåben fjerne en væsentlig trussel mod den regionale stabilitet.

Spørgsmål nr. 114:

"Er regeringen bekendt med, om USA overvejer at anvende masseødelæggelsesvåben i Irak-krigen, her tænkes både på A, B og C-våben?"

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med, at USA skulle have planer om at anvende masseødelæggelsesvåben i forbindelse med en multinational indsats i Irak.

Spørgsmål nr. 126:

”Mener regeringen, der er en sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forbyggende angreb og krigen imod Irak?”

Svar:

Regeringen bekendt eksisterer der ikke en Bush-doktrin om forebyggende angreb.

Spørgsmål nr. 128:

”På hvilke andre områder ud over krigen mod Irak er USA på kollisionskurs med det internationale samfund?”

Svar:

Det er ikke regeringens opfattelse, at USA er på kollisionskurs med det internationale samfund.

Spørgsmål nr. 129:

"Er regeringen villig til at påtage sig ansvaret for den flygtningestrøm, en krig udløser, ved også at hjælpe flygtninge i Danmark?"

Svar:

Mulige flygtninge i kølvandet på en militær aktion vil i videst muligt omfang blive søgt hjulpet i nærområdet. Skulle der komme asylansøgere til Danmark, vil de blive behandlet efter Udlændingelovens regler herom.

Spørgsmål nr. 105:

"Hvor mange dræbte vurderer regeringen en krig mod Irak vil medføre?"

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 9.

Spørgsmål nr. 124:

"Vil regeringen redegøre for, hvordan hver enkelt EU-land stiller sig til en krig i Irak?"

Svar:

Regeringen finder det ikke passende umiddelbart forud for møde i Det Europæiske Råd at søge at tegne et præcist billede af de enkelte landes standpunkter.

Spanien og Storbritannien deltager med militære bidrag i en multinational indsats i Irak. Andre EU-lande har udtrykt deres politiske støtte til en aktion i Irak, herunder Holland, Italien og Portugal. Andre igen bidrager med overflyvnings- og landingstilladelser, tilladelser vedr. adgang til baser og havne eller lignende, herunder Belgien, Grækenland og Tyskland.

Spørgsmål nr. 123:

”Er der tilstrækkelig dansk beredskab til at håndtere en større sikkerhedsrisiko som konsekvens af, at Danmark er en aktiv deltager i krigen?”

Svar:

Justitsministeriet har oplyst følgende:

Den i spørgsmålet omtalte situation er en situation, som politiet har været opmærksom på kunne opstå, og som man har forberedt sig på.

Der er i den sidste tid iværksat en række planlagte politimæssige foranstaltninger. Det gælder bl.a. i forhold til sikkerheden omkring en række personer og bestemte lokaliteter, herunder visse diplomatiske repræsentationer. Herudover vil der naturligvis være tale om sikkerhedsforanstaltninger i forhold til bl.a. lufthavnene.

Politiet følger løbende udviklingen, og det sikkerhedsmæssige beredskab vil blive tilpasset den aktuelle situation.

Spørgsmål nr. 122:

”Er det regeringens opfattelse, at Danmark udsætter sig for en større sikkerhedsrisiko ved at være aktiv part i krigen mod Irak?”

Svar:

Justitsministeriet har været hørt og henviser til svaret på spørgsmål 123.

Spørgsmål nr. 126:

”Mener regeringen, der er en sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forbyggende angreb og krigen imod Irak?”

Svar:

Regeringen bekendt eksisterer der ikke en Bush-doktrin om forebyggende angreb.

Spørgsmål nr. 92:

”Vil den tidligere irakiske hærchef, der af et medlem af regeringen er blevet karakteriseret som havende ”blod helt op under armhulerne”, fortsat kunne retsforfølges for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden, hvis han i givet fald kommer til at besætte en fremtrædende post i en kommende irakisk regering?”

Svar:

Justitsministeriet har været hørt og henviser til besvarelsen af spørgsmål 91.

Spørgsmål nr. 135:

"Hvem skal efter regeringens opfattelse regere Irak efter krigen?"

Svar:

Der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 24.

Spørgsmål nr. 91:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan den tidligere irakiske hærchef, der af et medlem af regeringen er blevet karakteriseret som havende ”blod helt op under armhulerne”, har kunnet forlade landet?”

Svar:

Justitsministeriet har oplyst, at man den 18. marts 2003 til Folketingets Retsudvalg har over-
sendt en redegørelse fra Statsadvokaten for særlige internationale straffesager om sagsforløbet,
herunder om de foranstaltninger, der har været truffet med henblik på at sikre hærchefens til-
stedeværelse under den verserende straffesag. Brevet til Retsudvalget med bilag, herunder den
nævnte redegørelse, vedlægges.

Spørgsmål nr. 104:

"Hvornår er en krig efter den danske regerings opfattelse vundet?"

Svar:

Formålet med den multinationale indsats i Irak vil være at gennemtvinge irakisk efterlevelse af landets nedrustningsforpligtelser.

Spørgsmål nr. 15:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke civile tab regeringen anser for at være acceptable for at få Irak til at opfylde de krav, der stilles af koalitionen bag angrebskrigen mod Irak uden FN-mandat?"

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 9.

Spørgsmål nr. 62:

"Ministeren bedes vurdere konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i EU"

Svar:

Efter regeringens opfattelse vil beslutningsforslaget om dansk deltagelse i en multinational indsats i Irak ikke have konsekvenser for samarbejdet i EU.

Spørgsmål nr. 63:

"Ministeren bedes vurdere konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i NATO"

Svar:

Efter regeringens opfattelse vil beslutningsforslaget om dansk deltagelse i en multinational indsats i Irak ikke have konsekvenser for samarbejdet i NATO.

Spørgsmål nr. 26:

"Foreligger der på nuværende tidspunkt en plan for genopbygning af Irak efter den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat, som den danske regering har tiltrådt eller på anden måde støttet?"

Svar:

Der foreligger i sagens natur endnu ingen konkrete genopbygningsplaner, som den danske regering har tiltrådt eller på anden måde støttet. Regeringen har til hensigt at afsætte op til 300 mio. kr. inden for det kommende år til bl.a. genopbygningsstøtte til Irak.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd

Spørgsmål nr. 28:

"Ministeren bedes oplyse, om regeringen har noget kendskab til eller har været en del af drøftelser af nogen form for planlægning af disponeringen over de irakiske olieressourcer og -indtægter efter den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat?"

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med drøftelser af denne karakter og har heller ikke deltaget i sådanne.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 50:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan medlemmerne i FN's Sikkerhedsråd stiller sig til den USA-ledede angrebskrig mod Irak uden FN-mandat."

Svar:

Da der ikke siden 8. november sidste år har fundet nogen afstemning sted i Sikkerhedsrådet om anvendelse af militær magt mod Irak, er der efter regeringens opfattelse ikke belæg for en konstatering af, hvorledes holdningen hertil aktuelt er i Sikkerhedsrådet.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en "angrebskrig uden FN-mandat", men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 52:

”Udvalget udbeder sig kopi af kommentarer fra andre arabiske lande til den forestående USA-ledede angrebskrig mod Irak uden FN-mandat, herunder Den Arabiske Liga i dansk oversættelse.”

Svar:

Der vedlægges en erklæring om Irak, der vedtoges på Den Arabiske Ligas topmøde den 1. marts 2003, i uofficiel dansk oversættelse.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en ”angrebskrig uden FN-mandat”, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN’s Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 98:

"Er det regeringens vurdering, at et angreb på Irak uden om FN vil forøge terrorrisikoen rundt omkring i verden?"

Svar:

Nej. På lang sigt er det regeringens håb, at det vil få en positiv effekt. Den militære aktion sker i øvrigt ikke uden om FN.

Spørgsmål nr. 99:

"Deler regeringen den vurdering, at et angreb på Irak uden om FN vil give større rekruttering til fundamentalistiske muslimske grupper og dermed støtte netværk a-la Al-Qaeda?"

Svar:

Nej; og den militære aktion sker i øvrigt ikke uden om FN.

Spørgsmål nr.51:

"Hvilke konsekvenser for dansk-arabiske relationer forestiller regeringen sig, en dansk deltagelse i den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat kan få? "

Svar:

Saddam Hussein er ikke populær hos nogen af de øvrige arabiske regeringer. Fjernelsen af den trussel, Saddams masseødelæggelsesvåben udgør for landene i regionen og etablering af et stabilt, demokratisk styre i Bagdad, vil utvivlsomt blive hilst velkommen i den arabiske verden.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en ”angrebskrig uden FN-mandat”, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN’s Sikkerhedsråd.

Spørgsmål nr. 107:

"Hvor mange flygtninge regner regeringen med, en krig vil medføre?"

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 8 og spørgsmål nr. 106.

Spørgsmål nr.127:

"Bliver det efter regeringens opfattelse nødvendigt at beskære u-landshjælpen for at finansiere krigen mod Irak?"

Svar:

Nej. Den militære indsats finansieres af Forsvarsministeriets budget. I øvrigt har regeringen som nævnt i svaret på spørgsmål 1 til hensigt at yde op til 300 mio. kr. over det nærmeste års tid i bistand til afhjælpning af de umiddelbare humanitære behov, bistand til internt fordrevne i Irak og flygtninge i nørømråderne samt genopbygningen af landet. Disse forskellige former for udviklingsbistand til Irak vil blive finansieret inden for de samlede bevillinger til udviklingsbistand i 2003 og 2004.

Spørgsmål nr. 96:

"Har andre lande på samme måde som USA ret til at indlede en krig, hvis de tolker, de er true-
de (f.eks. Rusland, Kina, Pakistan osv.)?"

Svar:

Der henvises til Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, afsnittet ”Det generelle folkeretli-
ge grundlag”, samt til besvarelsen af spørgsmål nr. 34.

Spørgsmål nr. 100:

"Er det regeringens opfattelse, at budskabet med krigen mod Irak er, at ethvert land, der sidder FN-resolutioner overhørigt, risikerer et militært angreb?"

Svar:

Nej. Der henvises til Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, afsnittet "Det generelle folkeretlige grundlag", samt til besvarelsen af spørgsmål nr. 34.

Spørgsmål nr. 132:

"Hvordan vil regeringen genetablere forholdet til de øvrige EU-lande efter den danske enegang i Irak-spørgsmålet?"

Svar:

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 62. Danmark er i øvrigt ikke det eneste EU-land, der har tiltrådt aktionen. På EU-udenrigsministermødet den 18. marts 2003 var der enighed om, at vi koncentrerer os om EU's humanitære og stabiliserende rolle i forbindelse med genopbygningen af Irak.

NOTAT

Udenrigsministeriet
Juridisk Tjeneste

Til:		J.nr.:	JT.F, 6.U.591
CC:		Bilag:	
Fra:	Folkeretskontoret	Dato:	17. marts 2003
Emne:	Det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler mod Irak		

Det generelle folkeretlige grundlag

I henhold til FN-pagtens art. 2, stk.4, gælder der et almindeligt forbud mod fysisk magtanvendelse staterne imellem.

Denne hovedregel brydes imidlertid af to væsentlige undtagelser: dels af en ret til magtanvendelse i selvforsvar, dels såfremt FNs sikkerhedsråd giver en særlig bemyndigelse til brug af magt.

Retten til magtanvendelse i selvforsvar fremgår af FN-pagtens art. 51 og kan kun udøves, indtil Sikkerhedsrådet har grebet ind. Endvidere er det en betingelse, at der foreligger et væbnet angreb, ligesom det forudsættes, at selvforsvars-handlingen er nødvendig og står i et rimeligt forhold til angrebet.

I den aktuelle diskussion om det legale grundlag for et evt. militært angreb på Irak, må interessen naturligt nok koncentrere sig om den anden undtagelse, hvorefter militære forholdsregler kan benyttes, såfremt Sikkerhedsrådet træffer en særlig beslutning derom i medfør af pagtens kap. VII.

Hvis sanktioner som afbrydelse af økonomiske forbindelser og andre former for samkvem med en fredsbrøder viser sig utilstrækkelige eller skønnes at ville være det, kan Sikkerhedsrådet ifølge art. 42 "tage sådanne skridt ved anvendelse af luft-, sø-, eller landstridskræfter, som måtte være nødvendige for at opretholde eller genoprette mellemfolkelig fred og sikkerhed".

FN-pagtens art. 42 forudsætter, at Sikkerhedsrådet kun kan gribe til militære sanktioner i undtagelsestilfælde på basis af en nøje overvejelse af, hvorvidt en militær aktion kan retfærdiggøres. Der gælder med andre ord et proportionalitets-princip, hvorefter det må vurderes, om de valgte midler står i et rimeligt forhold til de overgreb, der reageres imod.

Endvidere er det en forudsætning for anvendelse af militære foranstaltninger efter art. 42, at sikkerhedsrådet vurderer, at der foreligger en trussel mod freden, et fredsbrud eller en angrebshandling, jf. art. 39.

Tidligere sikkerhedsrådsresolutioner, særligt resolution 678 og 687

Sikkerhedsrådsresolution 687 (1991) er en af de mest centrale i bestræbelserne for at tilvejebringe våbenhvile og varig fred og stabilitet i regionen.

I vurderingen af resolutionens egnethed som grundlag for en ny militær aktion må det tillægges vægt, at den er vedtaget med hjemmel i pagtens kap. VII, og at den i operative paragraf 1 bekræfter gyldigheden af alle 13 tidligere vedtagne resolutioner om krisen. Dette gælder således bl.a. res. 678 (1990), der bemyndiger de allierede til at "benytte alle nødvendige midler" til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

I februar 1998 fremlagde den daværende regering beslutningsforslag B 114 om dansk deltagelse i den militære indsats over for Irak for Folketinget, hvori det blandt andet hedder:

” Resolution 687 bekræfter den fortsatte gyldighed af resolution 678 af 29. november 1991. Resolution 678, som gav mandat til angrebet på Irak i 1991, bemyndigede i henhold til FN-Pagtens kapitel VII disse lande til at anvende alle nødvendige midler til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

På basis af oplysningerne om udviklingen i situationen finder regeringen, at Iraks obstruktion af UNSCOM's virke har en så grov og vedvarende karakter og udgør så væsentligt et brud på betingelserne i våbenhvilen, at det ud fra en helhedsvurdering af den lange række af allerede vedtagne resolutioner er velbegrunderet, at det internationale samfund om nødvendigt svarer igen med militære magtmidler, således som resolution 678 giver bemyndigelse til, såfremt det ikke viser sig muligt at tilvejebringe en forhandlingsløsning.”

Den daværende regering og et bredt flertal af Folketinget fandt dengang, at der var et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion mod Irak.

Spørgsmålet er herefter om dette grundlag fortsat er aktuelt, og hvilken betydning det har for det juridiske grundlag, at FN's Sikkerhedsråd har vedtaget resolution 1441.

Sikkerhedsrådsresolution 1441

FN's sikkerhedsrådsresolution 1441 af 8. november 2002 henviser til alle relevante tidligere FN Sikkerhedsrådsresolutioner og fastslår, at Irak substantielt har krænket og fortsat substantielt krænker ("material breach") sine forpligtelser i henhold til tidligere Sikkerhedsrådsresolutioner, herunder resolution 687, hvilket udgør en trussel mod international fred og sikkerhed.

Uanset denne konstatering har Sikkerhedsrådet med resolutionen besluttet at give Irak en sidste mulighed for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser i henhold til de pågældende sikkerhedsrådsresolutioner. Med henblik herpå styrker og præciserer Resolution 1441 mandatet for våbeninspektørerne ved at stille krav om ubetinget, fri og uhindret adgang til alle installationer og områder i Irak for våbeninspektørerne, herunder også de præsidentielle områder.

I resolutionens operative § 4 beslutter Rådet, at falske erklæringer eller udeladelser i erklæringer, der afgives af Irak og manglende irakisk vilje til fuldt ud at efterkomme og samarbejde om gennemførelsen af resolutionen skal udgøre en yderligere grov krænkelse af Iraks forpligtelser.

Resolution 1441 fastslår, at Sikkerhedsrådet tidligere gentagne gange har advaret Irak om, at fortsat overtrædelse af landets forpligtelser vil medføre alvorlige konsekvenser ("serious consequences").

Med hensyn det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak må det konstateres, at resolution 1441 ikke i sig selv indeholder den nødvendige bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd til magtanvendelse, der er forudsat i FN pagtens artikel 42. Resolutionen kan siges at udgøre et led i en flertrins procedure, hvorefter Sikkerhedsrådet - i tilfælde af manglende irakisk efterlevelse - som næste trin skal involveres på ny, før eventuel magtanvendelse kan finde sted. Der er med andre ord ikke på forhånd fastlagt nogen automatik med hensyn til magtanvendelse. Det forhold, at resolutionen foreligger, må fortolkes således, at Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse i resolution 687 og øvrige resolutioner til under visse betingelser at anvende militær magt over for Irak midlertidigt må anses for at være suspenderet. Det gælder i hvert fald indtil sikkerhedsrådet har haft lejlighed til at vurdere situationen. Det bestyrkes af ordvalget i resolutionens operative §§ 2, 4 og 12.

Det fremgår eksplicit af resolutionens operative § 12, at eventuelle rapporterede substantielle irakiske overtrædelser og konsekvenserne heraf under alle omstændigheder skal være genstand for behandling i Sikkerhedsrådet. Bestemmelsen fastslår således, at Sikkerhedsrådet i tilfælde af yderligere substantielle irakiske krænkelser øjeblikkeligt skal træde sammen med henblik på at vurdere situationen og behovet for fuld efterlevelse af alle relevante sikkerhedsrådsresolutioner med henblik på at sikre international fred og sikkerhed. Det er nærliggende at fortolke resolutionen således, at der ikke er et juridisk grundlag for, at en eller flere stater kan iværksætte en militær aktion, før Sikkerhedsrådet i det mindste har behandlet sagen.

Der har siden været holdt talrige møder og konsultationer i Sikkerhedsrådet. Det er hver gang blevet konstateret, at Irak fortsat substantielt krænker de forpligtelser, som Sikkerhedsrådet har pålagt landet. Der er stadig enighed i Sikkerhedsrådet om, at Irak ikke har opfyldt de af Rådet opstillede krav og betingelser, selvom Irak – som følge af det massive pres fra verdenssamfundet – har gjort visse utilstrækkelige fremskridt.

Det optimale grundlag for iværksættelse af nye militære forholdsregler mod Irak ville selvsagt være, om en sådan behandling kunne munde ud i vedtagelse af en ny klar resolution eller en formandsudtalelse.

Der er imidlertid stor risiko for, at FN's sikkerhedsråd ikke kan nå frem til et sådant resultat, fordi Rådet ikke kan nå til enighed om, hvornår man skal drage konsekvenserne af Iraks substantielle krænkelser af sine forpligtelser.

Der er derfor grundlag for at overveje, hvorvidt militære forholdsregler vil kunne iværksættes på grundlag af de eksisterende resolutioner om Irak.

Såfremt Irak ikke i løbet af meget kort tid opfylder alle de af Sikkerhedsrådet opstillede krav og betingelser, kan det konstateres, at Irak har forpasset sin sidste mulighed for dels at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og dels at undgå alvorlige konsekvenser, som landet fik med resolution 1441. Irak har således ikke overholdt kravene i resolution 1441 om omgående, betingelsesløst og aktivt samarbejde. Våbeninspektørernes bestræbelser har trods et meget betydeligt internationalt politisk og militært pres været forgæves, ligesom en fortsættelse heraf er udsigtsløs. Den sidste udvej for at få afvæbnet Irak må herefter anses at være en gennemtvungelse af FN's krav og betingelser med militær magt.

I denne situation består uforandret en bemyndigelse fra FN's sikkerhedsråd til at anvende alle nødvendige midler – herunder militære magtmidler – til at gennemtvunge Sikkerhedsrådets krav og betingelser. Resolution 678 bemyndiger FN's medlemslande til at gøre det fornødne med henblik på at genoprette international fred og sikkerhed i området. Denne bemyndigelse står uforandret ved magt, og Sikkerhedsrådet har med resolution 1441 i enighed opdateret og bekræftet bemyndigelsen til at anvende magt. Resolution 687 fastslår klart, at det er en fredsbetingelse og en betingelse for våbenhvilen, at Irak ikke udvikler eller opretholder en kapacitet vedr. masseødelæggelsesvåben, herunder navnlig med hensyn til kemiske og biologiske våben. På grund af Iraks væsentlige brud på sine forpligtelser, er det nødvendigt at sikre - om fornødent ved anvendelse af militær magt - at landet bliver afvæbnet og således ikke længere udgør en trussel mod international fred og sikkerhed i regionen.

En bred kreds af lande er enige om, at en ny resolution ville have været politisk ønskelig – men ikke juridisk påkrævet. Her er det vigtigt at notere sig, at det amerikansk/spansk/britiske resolutionsudkast ikke indeholdt nogen bemyndigelse til magtanvendelse, eftersom en sådan bemyndigelse allerede foreligger. Udkastet konstaterede blot, at Irak fortsat substantielt krænker sine internationale forpligtelser, og lagde op til, at Sikkerhedsrådet skulle beslutte, at Irak havde undladt at udnytte den sidste mulighed, som landet med resolution 1441 fik, for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og dermed undgå alvorlige konsekvenser. Det, der har været genstand for drøftelser i Sikkerhedsrådet, er således hverken, hvorvidt Irak substantielt krænker sine forpligtelser, eller, hvorvidt der foreligger en bemyndigelse til at anvende militær magt. Disse spørgsmål har Sikkerhedsrådet afklaret. Drøftelserne har drejet sig om, hvornår det er tid til at drage konsekvenserne af de irakiske krænkelser.

Det forhold, at flere af de permanente medlem af Sikkerhedsrådet har truet med at nedlægge veto mod det amerikansk-britisk-spanske forslag til en resolution ændrer ikke ved denne vurdering. Det må i denne analyse indgå med vægt, at et enkelt eller nogle få lande, der på et tidspunkt har medvirket til opstilling af krav og betingelser for en fredsslutning, om fornødent gennemførlige med militær magt i henhold til Paktens Kap. VII, ikke - i realiteten som en vetoret

med tilbagevirkende kraft – med trusler om at anvende veto retten bør kunne blokere for en beslutning om magtanvendelse, når der foreligger bevidste, substantielle krænkelser på centrale områder af de af Sikkerhedsrådet opstillede krav og betingelser.

Der må endelig lægges betydelig vægt på, at et enigt Sikkerhedsråd i resolution 1441 anerkender, at Iraks konstaterede manglende efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner udgør en trussel mod international fred og sikkerhed, og at et enigt Råd erindrere om den tidligere afgivne bemyndigelse til med alle midler dels at sikre Iraks efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner, dels at genoprette international fred og sikkerhed. Herved opdateres Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse til magtanvendelse.

Konklusion

Sammenfattende er det vurderingen, at der – i den foreliggende situation - med resolution 1441 for så vidt foreligger et klarere og mere opdateret juridisk grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak med henblik på at fjerne Iraks kapacitet til at opbygge og anvende masseødelæggelsesvåben, end tilfældet var, da den daværende regering i februar 1998 fremlagde beslutningsforslaget (B 114) om dansk deltagelse i en militære indsats over for Irak. Den daværende regering – og et bredt flertal i Folketinget - fandt dengang, at Sikkerhedsrådets Irak-resolutioner fra 1990 og 1991 (nr. 678 og 687) udgjorde et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion.

Folkeretskontoret

Uofficiel oversættelse.

RESOLUTION.

De alvorlige trusler mod Irak, og de risici som de arabiske lande står overfor, og muligheden for at situationen udvikler sig til en militær konfrontation med alvorlige konsekvenser for regionen og arabisk national sikkerhed.

Rådet for Ligaen af Arabiske Staters, på statschefsniveau;

1. som har drøftet den alvorlige situation i forbindelse med udviklingen i Irak-krisen,
2. som bekræfter dens resolution 227, udstedt på Beirut-topmødet, der bekræftede den absolutte afvisning af angreb på Irak eller trusler mod sikkerheden for et hvilket som helst arabisk land,
3. hilser igen velkommen de bekræftelser, der er givet til den Syrien, det arabiske medlem af Sikkerhedsrådet, med hensyn til FNs Sikkerhedsrådsresolution 1441 (2002), og gentager, at denne resolution ikke udgør et grundlag for at starte en krig imod Irak, og ikke omfatter automatisk adgang til militær handling, som et udtryk for den arabiske holdning der støtter international legitimitet som repræsenteret ved FNs Sikkerhedsråd og opgaven med inspektioner for masseødelæggelsesvåben i Irak.
4. gentager at den hilser velkommen den irakiske regerings accept af inspektørernes tilbagevenden og dens garanti for deres fulde bevægelsesfrihed, for at sætte inspektørerne i stand til effektivt og objektivt at udføre den opgave, der er givet dem af Sikkerhedsrådet.
5. Udtrykker sin påskønnelse af internationale holdninger udtrykt imod brug af magt mod Irak, da krig, med dens alvorlige konsekvenser, vil lede til ustabilitet i regionen og verden som helhed.
6. i lyset af arabisk diplomatis omfattende kontakter med medlemmerne af Sikkerhedsrådet, på den internationale arena og med Irak, for at undgå udbrud af krig i regionen og for at opnå det yderste samarbejde i implementeringen af sikkerhedsrådsresolution 1441 (2002),
7. tager til efterretning rapporterne aflagt af formændene for inspektionsholdene til Sikkerhedsrådet vedrørende masseødelæggelsesvåben i Irak, i særdeleshed rapporterne afleveret den 14. februar 2003, der refererede til de fremskridt, der er gjort sted som et resultat af irakisk samarbejde med inspektørerne,
8. Som fremhæver Sikkerhedsrådets ansvar for at opretholde international fred og sikkerhed, og overbevist om nødvendigheden af at Sikkerhedsrådet skal spille dets rolle i behandlingen af alle Irak-krisens dimensioner, i implementeringen af relevante sikkerhedsrådsresolutioner og i opretholdelse af Iraks suverænitet, uafhængighed, sikkerhed og territoriale integritet, og i ophævelsen af sanktioner imod landet,
9. i lyset af de alvorlige risici og negative konsekvenser der vil blive resultatet af en hvilken som helst militær handling mod Irak og dets folk, og de israelske forsøg på at udnytte sådanne konsekvenser i implementeringen af dets planer om at overføre palæstinenserne fra de besatte områder, og etableringen af israelske bosættelser i disse områder og forøge det palæstinensiske folks lidelser,

Beslutter,

1. at bekræfte den absolutte afvisning af angreb på Irak og trusler mod nogen arabisk stats sikkerhed, hvilket udgør en trussel mod arabiske national sikkerhed, og behovet for at løse den irakiske krise gennem fredelige midler inden for rammerne af international legitimitet,
2. at påkalde alle landes støtte til den arabiske indsats rettet mod at undgå en krig, hvilken kan opnås gennem opfyldelse af irakisk implementering af FNs sikkerhedsrådsresolution 1441 (2002),
3. at opfordre til, at inspektionsholdene får den nødvendige tid til at færdiggøre deres opgave og til, at inspektørholdene fortsætter deres mission på en objektiv måde,

4. at bekræfte Sikkerhedsrådets ansvar for at forebygge nogen indtrængen på Irak og dets folk og for at opretholde dets uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet, og for at garantere Iraks nabolandes sikkerhed, suverænitet og territoriale integritet,
5. at igen bekræfte, deres lande ikke vil deltage i en militær aktion rettet mod Iraks og andre arabiske landes sikkerhed og territorial integritet,
6. igen at udtrykke solidaritet med det irakiske folk, der har lidt i mange år, og at tiden er kommet til at hæve de sanktioner der er pålagt Irak indenfor rammerne af implementering af de relevante sikkerhedsrådsresolutioner, i særdeleshed resolution 687 (1991),
7. at Bahrain, efter konsultation med de medlemsstater der udgør det tidligere, nuværende og næste formandskab for topmødet, samt generalsekretæren og et hvilket som helst land der er ønsker at tilslutte sig, skal nedsætte en præsidentiel komité for at kontakte de berørte internationale parter, særligt de permanente medlemmer af Sikkerhedsrådet, for at meddele dem den arabiske holdning. Komitéen skal også føre drøftelser med den irakiske regering indenfor rammerne af de arabiske topmøders resolutioner vedrørende Irak, med henblik på at overveje måder at imødegå de alvorlige trusler, som Irak står overfor, og de risici og muligheder som de arabiske lande står overfor.
8. at de arabiske landes anliggender og udviklingen af deres samfund skal bestemmes af regionens befolkninger i overensstemmelse med deres nationale interesser uden nogen udefrakommende indblanding, og indenfor denne ramme, at lederne fordømmer forsøg på at gennemtvinge forandringer i regionen eller indblanding i deres interne anliggender under tilsidesættelse af deres interesser og retfærdige sager,
9. at betragte afvæbningen af Irak som et skridt i retning af skabelse af en region fri for masseødelæggelsesvåben, omfattende Israel, i henhold til paragraf 14 i sikkerhedsrådsresolution 687 (1991),
10. fortsat at følge udviklinger vedrørende Irak-spørgsmålet tæt.